

**Land
van
Ons**

Startgids nieuwe vrijwilligers

Handige weetjes voor de eerste weken

Inhoudsopgave

*Meer informatie vind je op
www.landvanons.nl/vrijwilligers*

Waar we voor gaan 3

Percelen van ons 5

De landelijke organisatie 6

Wat een perceelteam doet 7

Tips voor je teamstart 9

Rollen in het perceelteam 10

Samenwerken met de boer 12

Een beheerplan maken 14

Werken aan bekendheid 16

Werken met Microsoft Teams 18

Handig om te weten 19

Colofon

Versie: 13 december 2025

Adres: Land van Ons coöperatie U.A., Galjootstraat 141, 1086 VE Amsterdam

E-mail: vrijwilligers@landvanons.nl

Redactie: Martijn Vellekoop

Foto's: Menno Graaf en enkele niet bekende fotografen (meld je gerust)

Waar we voor gaan

Bij biodiversiteit denkt vrijwel iedereen aan de natuur. Toch richt Land van Ons zich op landbouwgebieden, want meer dan de helft van ons land bestaat uit landbouwgrond. Juist op landbouwgrond is het verlies aan biodiversiteit de afgelopen decennia het grootst geweest.

Biodiversiteit

Door grond te kopen en duurzaam te beheren maakt Land van Ons natuurinclusieve landbouw mogelijk. We gaan voor professionele landbouw en kopen bij voorkeur percelen van minstens vijf hectare. Samen werken we aan **meer biodiversiteit** en herstellen we het landschap. Met onze pachters maken we duurzame keuzes. Dat betekent: geen pesticiden, mestinjecties, monoculturen of diepploegen. En we gaan wel voor kleinschaligheid, biologische landbouw, rust voor de bodem en ruimte voor de natuur.

We voorzien akkers en weides van bomen, kruiden, poelen en struwelen. Zo wordt ons landschap mooier en ontstaan weer plekken met een rijk bodemleven en met beschutting voor planten, vogels en andere dieren.

Voor iedereen op fietsafstand

Ons doel is dat richting 2030 elke Nederlander een perceel van Land van Ons op fietsafstand heeft. We gaan voor minstens vijftig percelen door heel Nederland. Een grote opgave, maar dat is niet onmogelijk als iedereen helpt! Help jij ook mee?

RUIM 30.000 DEELNEMERS

NU 28 PERCELEN AANGEKOCHT

RUIM 400 HECTARE LAND VAN ONS

Dat is ruim 4 miljoen vierkante meter!

BIJNA 400 ACTIEVE VRIJWILLIGERS

Percelen van ons

De landelijke organisatie

Land van Ons is in 2019 opgericht door de bevlogen Franke Remerie en Jaap Benschop. Daarna werd in 2020 het eerste perceel aangekocht. Inmiddels zijn er ruim 30.000 deelnemers, 28 percelen en 400 vrijwilligers. Die vrijwilligers zijn actief bij perceelteams én voor landelijke teams.

Jonge organisatie

Land van Ons is een coöperatie: alle deelnemers zijn mede-eigenaar van de grond. Over aankopen en grote zaken beslissen we samen. Dat doen we via online stemmingen en tijdens ledenvergaderingen. Het bestuur werkt binnen de kaders die de leden stellen. Bijna al het werk doen we met vrijwilligers.

Land van Ons is een jonge organisatie. We ontwikkelen ons van *start-up* naar *scale-up*. Soms merk je dat dingen nog niet goed geregeld zijn. Dan zetten we samen de schouders eronder.

Landelijke teams

De meest relevante landelijke teams voor lokale perceelteams:

- Het team **Biodiversiteit & Landbouw** helpt perceelteams bij het beheerplan en bij het monitoren van de biodiversiteit op alle percelen. E-mail: onderzoek@landvanons.nl
- Het team **HR & Vrijwilligers** werft vrijwilligers, verzorgt vrijwilligers-overeenkomsten, ondersteunt perceelteams, regelt verzekeringen en helpt conflicten oplossen. E-mail: vrijwilligers@landvanons.nl
- Het team **Marketing & Communicatie** zorgt voor een herkenbare uitstraling en helpt met perceelborden, open dagen, regionale mailings en meer. E-mail: perceelcommunicatie@landvanons.nl
- Het team **Selectie en Aankoop** zorgt voor de aankoop van percelen. Veelal op basis van tips van deelnemers krijgen we mogelijke nieuwe aankopen in beeld. E-mail: percelen@landvanons.nl
- Het team **Zakelijk Beheer** stelt pachtcontracten op, onderhoudt contacten met de pachters en ontwikkelt onder meer het beleid rond de pachtprizen. E-mail: zakelijkbeheer@landvanons.nl
- Het team **ICT Beheer** zorgt voor onze digitale infrastructuur. Dit team ondersteunt perceelteams onder andere bij het werken met Microsoft Teams. E-mail: ict-beheer@landvanons.nl
- Het team **Boekhouding & Rapportage** stelt aan elk perceelteam handgeld beschikbaar en regelt met perceelcoördinatoren de declaraties en financiën. E-mail: facturen@landvanons.nl

Meer informatie voor vrijwilligers

Op www.landvanons.nl/vrijwilligers vind je meer info voor vrijwilligers. Je vindt daar ons declaratieformulier, een organogram met alle landelijke teams, handleidingen voor het beheerplan en de monitoring, een link naar ons online vrijwilligersplatform (Ons kent Ons) en méér.

Wat een perceelteam doet

Een perceelteam bestaat uit drie tot acht leden. Dit team is de spin in het web tussen de pachter, vrijwilligers, omwonenden, de landelijke organisatie, de gemeente en andere relevante partijen. Namens de duizenden deelnemers van Land van Ons werkt het perceelteam aan het herstellen van de biodiversiteit en het landschap.

Taken van het perceelteam

We zetten de belangrijkste taken van een perceelteam op een rij:

- Het **maken van een beheerplan**, samen met de pachter en het landelijke team Biodiversiteit & Landbouw. En dit plan daarna regelmatig actualiseren, ook op basis van de monitoring.
- Het organiseren van de **uitvoering van het beheerplan**, samen met vrijwilligers, de pachter en soms ook bedrijven uit de omgeving.
- Het **monitoren** van de biodiversiteit, rekening houdend met de landelijke kaders van Land van Ons voor de monitoring.
- Het **werven van vrijwilligers** die meehelpen bij alle taken van het perceelteam. Het perceelteam werkt aan de vijf B's: Binnenhalen, Begeleiden, Belonen, Behouden en Bedanken.
- Warme contacten bouwen en onderhouden met **omwonenden** en andere belanghebbenden over het beheer van het perceel.
- De **pachter ondersteunen** en bewaken dat de afspraken uit de pachtovereenkomst en het beheerplan nageleefd worden.
- Samenwerken met de **landelijke organisatie** van Land van Ons: van nieuwsberichten en foto's aanleveren tot kennis uitwisselen.
- Als ambassadeurs voor Land van Ons de **bekendheid in de regio** vergroten, via de pers, sociale media, open dagen, markten, etc.

Decentraal wat kan, centraal wat moet

Perceelteams hebben veel autonomie, tegelijk werken ze ook binnen de kaders van de landelijke organisatie. Ons motto is: decentraal wat kan, centraal wat moet. Centraal beleid is er onder andere voor de huisstijl, de pachtovereenkomst, het beheerplan en de monitoring. Er zijn ook twee relatiebeheerders vanuit de landelijke organisatie, die samen alle perceelteams begeleiden.

Financiële ondersteuning

Elk perceelteam krijgt jaarlijks € 1.000 ter beschikking. Dat kan besteed worden aan een lunch met het team, een rij struiken, promotiemiddelen of een fles wijn voor een spreker. Is er meer geld nodig, overleg dan met het landelijke team Boekhouding & Rapportage. Over investeringen in biodiversiteit kun je overleggen met het team Biodiversiteit & Landbouw. Voor dit type investeringen zijn vaak ook subsidies beschikbaar.

Tips voor je teamstart

Na aankoop van een perceel gaat de ‘relatiebeheerder percelen’ op zoek naar een kwartiermaker. Samen stellen zij een perceelcoördinator aan. Dit drietal stelt vervolgens een perceelteam samen en zorgt voor een goede start van het perceelteam. Ook na de start blijft de relatiebeheerder betrokken, als vraagbaak voor het perceelteam én als schakel tussen het perceelteam en de landelijke organisatie.

Praktische tips

Als er eenmaal een perceelteam is, is het belangrijk een goede start te maken. We geven wat tips op basis van de ervaringen van andere teams:

- Maak tijd voor **persoonlijke kennismaking** met elkaar. Wandel en eet samen bij iemand thuis. Mix wat actiefs met gesprekken.
- Ga naar buiten, **loop samen over het perceel**. En bespreek wat je ziet en wat je droomt. Nodig eventueel de pachter hierbij uit.
- Spreek een vaste **vergaderstructuur** met elkaar af. Dat scheelt veel tijd, want dan hoef je niet elke keer ad hoc data te zoeken.
- Het is handig om een **groepsapp** in Whatsapp of Signal te maken. En bespreek welke berichten je daar wel/niet wilt uitwisselen.
- Bekijk enkele **webinars** op de site van Land van Ons als je nog niet zoveel weet over biodiversiteit of natuurinclusieve landbouw.
- Bij grotere taken kan het fijn zijn om **in tweetallen** taken op te pakken, dan kun je er samen de schouders onder zetten.
- Laat alle teamleden het **pachtcontract** en de voorwaarden lezen, want die vormen de basis voor de samenwerking met de pachter.
- Lees ook de **ruimtelijke analyse** die voor elk perceel gemaakt is, die staat boordevol informatie over het perceel.
- Nodig eens iemand van de **landelijke organisatie** uit. Zorg zo voor verbinding tussen jullie team en de landelijke organisatie.

Leer elkaar kennen

Je vormt niet zomaar een soepel draaiend team, dat vraagt tijd en aandacht. Een tip is het boek ‘De vijf frustraties van teamwork’ van Patrick Lencioni. In de eerste fase is het vooral belangrijk te bouwen aan vertrouwen. Aan vertrouwen kun je bijvoorbeeld werken door iets van je levensverhaal met elkaar te delen. Hoeveel broers en zussen heb je? Hoe ben je opgegroeid? Wat voor werk doe je of deed je? Wat zijn je kwaliteiten en valkuilen?

Als je elkaar kent, begrijp je elkaar beter en lukt het beter om met meningsverschillen om te gaan. Vanuit de het landelijke team HR & Vrijwilligers zijn ook mensen beschikbaar om te helpen bij teambuilding.

Rollen in het perceelteam

Het helpt om de rollen in het perceelteam helder te bepalen. Elk team kan een beetje anders zijn. Ter inspiratie schetsen we enkele rollen die je een plek kunt geven in jullie perceelteam.

Perceelcoördinator

De perceelcoördinator is eindverantwoordelijk, zorgt voor goede samenwerking, zit vergaderingen voor, onderhoudt contact met de landelijke organisatie, regelt de financiën en is het eerste aanspreekpunt voor de pachter.

Secretaris

De secretaris plant overlegdata, beheert de mailbox en de actielijst van het team, archiveert documenten en ondersteunt de perceelcoördinator en het team bij allerlei werkzaamheden.

Ecoloog-bioloog

De ecooloog-bioloog zorgt dat de goede keuzes worden gemaakt ten bate van de biodiversiteit, schrijft het beheerplan en regelt de monitoring. Zeker in het begin zal er ook veel overleg met de pachter nodig zijn.

Activiteitencoördinator

De activiteitencoördinator regelt de activiteiten, bijvoorbeeld het planten van struiken. Dat omvat de planning, plantmateriaal, gereedschap, koffie, lunch en het informeren van de buurt over aankomende activiteiten.

PR & Communicatie

Het teamlid voor PR & Communicatie geeft het perceel en Land van Ons meer bekendheid in de regio. Je werkt aan persberichten, sociale media, open dagen en meer. De video- en fotograaf is een belangrijk deel van het communicatieteam.

Coördinator perceelvrijwilligers

Rond een perceelteam kunnen tientallen vrijwilligers actief zijn. Het vormgeven aan de vijf B's van vrijwilligersbeheer is een klus op zich. Het gaat dan om: Binnenhalen, Begeleiden, Belonen, Behouden en Bedanken.

Omgevingsmanager

De omgevingsmanager draagt bij aan warme banden met omwonenden, met natuur- en boerenorganisaties, de gemeente, buurtorganisaties en anderen. Dit uiteraard in nauwe afstemming met de perceelcoördinator.

Maatwerk is mogelijk. Er zijn ook percelen die werken met een perceelteam van drie mensen en daarnaast werkgroepen rond het beheerplan, de monitoring en de communicatie. Zo kun je meer in groepsverband aan de taken werken.

Samenwerken met de boer

Als Land van Ons kopen we grond. Die grond verpachten we vervolgens aan boeren, met voorwaarden die de biodiversiteit ten goede komen. De pacht is relatief laag. Daartegenover staat dat we van de boer extra inzet vragen om de biodiversiteit en het landschap te herstellen.

De samenwerking met pachters is een cruciaal deel van onze werkwijze. Hun werk heeft veel invloed op de biodiversiteit. En de boer kan een wereld van verschil maken in het contact met burens en met vrijwilligers die bij het perceel betrokken zijn.

Langdurige samenwerking

We gaan voor een langdurige samenwerking. Het is daarom belangrijk te investeren in een warme relatie met de boer. Doe regelmatig een bak koffie met elkaar, loop samen over het perceel, heb interesse, toon begrip, neem zijn of haar wensen serieus. Zorg voor regelmatig en persoonlijk contact. Overleg met de boer ook over het beheerplan en over alle activiteiten die jullie op de percelen willen ondernemen.

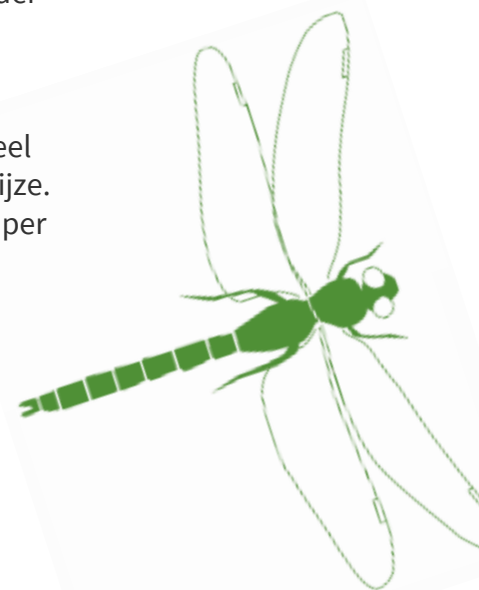
Het is belangrijk om je te realiseren dat de boer zijn of haar inkomen verdient op het perceel. De boer doet dit ook voor eigen risico, er kan zomaar een oogst verloren gaan. Er staat dus echt wat op het spel.

- De **pachter** is verantwoordelijk voor wat er op akkers geteeld wordt, al is overleg passend. Landbouwsubsidies worden normaal gesproken aangevraagd door de boer.
- Vaak is het **perceelteam** gericht op de randen van het perceel, de waterlopen en bosschages, om zo de biodiversiteit te vergroten.

Pachtovereenkomst

Het is essentieel dat het hele perceelteam de pachtovereenkomst en de algemene voorwaarden kent. Die vormen de basis en het juridisch kader voor de samenwerking met de pachter. Vraag gerust naar deze documenten bij team Zakelijk Beheer.

We verpachten onze grond iets onder de marktwaarde, om zo financieel ruimte te scheppen voor meer natuur en een natuurinclusieve werkwijze. De pacht prijs wordt bepaald door het team Zakelijk Beheer, deze kan per perceel verschillen en is afhankelijk van diverse omstandigheden.

Een beheerplan maken

Perceelteams maken voor elk perceel een beheerplan. Daarin staat wat het team op en rond de percelen gaat doen om de biodiversiteit te verbeteren en om het landschap te versterken. De inhoud van zo'n plan:

- Hoe is het perceel vóór aankoop gebruikt en wat gaat er komende jaren geteeld worden?
- Wat gaan jullie concreet doen om de biodiversiteit te verbeteren en het landschap te herstellen?
- Op welke plek ga je die maatregelen treffen? Gebruik een kaart.
- Wanneer ga je het doen? Maak een planning.
- Wat gaat het kosten? Maak (een begin met) een begroting.

Voor het beheerplan zijn een sjabloon en voorbeelden aanwezig. Je kunt deze vinden via www.landvanons.nl/vrijwilligers. Houd het beheerplan gerust kort, vertel vooral wat jullie concreet willen gaan doen.

Veel overleg

Een beheerplan ontstaat in samenspraak met de pachter en met het landelijke team Biodiversiteit & Beheer. Vanuit dat team is er een vaste contactpersoon voor elk perceel. Ga ook met omwonenden in gesprek. En overleg met het waterschap en met lokale buurt- en natuurverenigingen. Het groot afdrukken van een kaart van het perceel, met daarop de maatregelen ingetekend, kan enorm helpen bij deze gesprekken.

Na elk overleg kan het beheerplan bijgesteld worden, vaak zijn er heel wat versies nodig voordat het af is. Afronding binnen een jaar is wenselijk. Soms kun je voor het uitvoeren en betalen van maatregelen samen optrekken met het waterschap of met de burens, dan is het belangrijk daar goede afspraken over te maken. Het kan ook nodig zijn om vóór de afronding van het plan al onderdelen uit te voeren; dat kan na overleg hierover met het landelijke team Biodiversiteit & Landbouw.

Biodiversiteit monitoren

Het doel van het beheerplan is om de biodiversiteit te verbeteren. Daarom monitoren we de biodiversiteit bij elk perceel een paar keer per jaar. We kijken daarbij naar vogels, wormen, insecten, planten en meer. Om conclusies te kunnen trekken over de biodiversiteit, zijn er landelijke richtlijnen voor de monitoring: wanneer monitoren we op welke manier welke planten en dieren? Door de richtlijnen kunnen we de resultaten van diverse percelen vergelijken en samen leren over wat werkt en wat niet.

Werken aan bekendheid

Het perceelteam werkt als ambassadeurs voor Land van Ons aan de bekendheid in de regio. Daarbij krijg je ondersteuning en kaders vanuit het team Marketing & communicatie. Zo zorgen we voor een goede en herkenbare uitstraling van Land van Ons door heel Nederland. Meer info over de beschikbare ondersteuning voor publiciteit, markten, pers, beurzen en sprekers kun je vinden via www.landvanons.nl/vrijwilligers.

Ideeën om te overwegen

We geven een paar ideeën om te overwegen rond de communicatie:

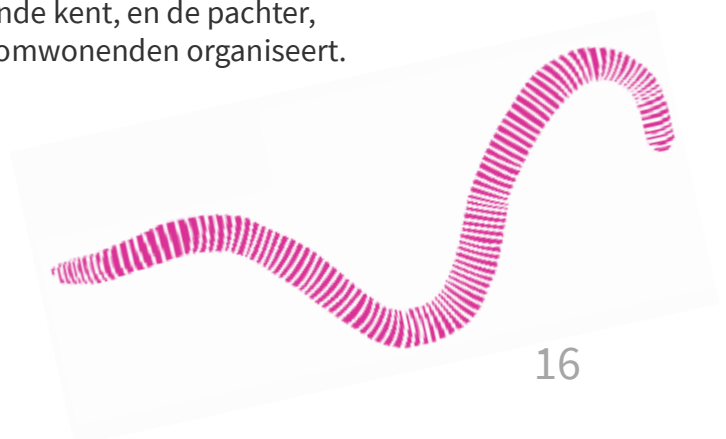
- De basis voor communicatie is een **contactlijst** waarop al jullie contacten staan: van het perceelteam zelf tot de pachters, vrijwilligers uit de regio, omwonenden en alle andere contacten.
- Het is fijn als je **nieuwtjes deelt** met het landelijke team Marketing & Communicatie. Stuur berichten over open dagen, werkdagen en de natuur even op. Dat is letterlijk wat Land van Ons laat groeien!
- Je kunt **persberichten** versturen aan lokale en regionale media. Het landelijke team is graag betrokken en helpt bijvoorbeeld met perscontacten. Het landelijke team benadert de grotere media.
- Er is ruimte om **sociale mediakanalen** op te zetten via Facebook en Instagram. Het landelijke team helpt je om dit op te zetten.
- Voor elk perceel is er op de **website van Land van Ons** een aparte pagina waarop informatie gedeeld kan worden.
- Voor de zichtbaarheid is het goed bij het perceel een **perceelbord** te zetten. Hier zijn ook landelijke richtlijnen en een budget voor.
- Tussen juni en november organiseren lokale perceelteams elk jaar een **open dag**, zodat de buurt en deelnemers kunnen komen kijken.
- Je kunt ook **rondleidingen** en **lezingen** organiseren. En je kunt op een **regionale markt** gaan staan met producten van Land van Ons.

Van binnen naar buiten

Bij het vormgeven aan PR is het vaak belangrijk om 'van binnen naar buiten' te werken. Als je bijvoorbeeld een verspreidt, kan deze volgorde helpend zijn. Zo verras je niemand.

PERCEELTEAM → PACHTER → OMWONENDEN EN VRIJWILLIGERS → PERS

Ook bij het bepalen van waar je als team je tijd in investeert, kan dit helpen: zorg eerst dat je als team elkaar voldoende kent, en de pachter, voordat je bijvoorbeeld een buurtmiddag voor omwonenden organiseert.

Werken met Microsoft Teams

Een moderne organisatie kan niet zonder digitale hulpmiddelen. Daarom is er vanuit de landelijke organisatie ondersteuning voor het samen werken aan documenten, voor de opslag van bestanden, voor video-vergaderen en voor andere vormen van onderlinge communicatie. Bij Land van Ons gebruiken we hiervoor Microsoft Teams. Het is cruciaal voor de continuïteit van Land van Ons dat in deze omgeving wordt samengewerkt en dat hier alle belangrijke bestanden worden opgeslagen.

Van start gaan

Na het ondertekenen van de vrijwilligersovereenkomst krijgt elke vrijwilliger toegang tot Teams en een instructie om je op weg te helpen. Daarbij gaat het om toegang tot twee onderdelen van Teams:

- Het **landelijke deel** van Teams; hier vind je belangrijke documenten, formulieren en beleidsstukken. De toegang tot het nationale deel wordt geregeld door het team HR & vrijwilligers.
- Het **lokale deel** van Teams, bedoeld voor perceelteams. De perceelcoördinator regelt wie toegang krijgt tot het lokale deel.

Als je vragen hebt of problemen ondervindt rond Microsoft Teams, dan kun je een mail sturen naar ict-beheer@landvanons.nl.

Mailboxen

Om kosten te besparen, werkt elke vrijwilliger bij Land van Ons vanuit zijn eigen privé-mailbox. Wel krijgt de perceelcoördinator een mailbox voor het perceel van Land van Ons, bijvoorbeeld: empe@landvanons.nl of wassenaar@landvanons.nl. De perceelcoördinator kan besluiten om het beheer van deze mailbox al dan niet te delegeren aan de secretaris van het perceelteam.

Foto's en video's opslaan

Voor de organisatie is het fijn als de video- en foto's van het perceelteam de mooiste foto's en video's opslaan in de landelijke databank, in Piwigo. Dan kan de landelijke organisatie de foto's ook gebruiken voor campagnes. Houd hierbij rekening met de privacy (AVG): zorg dat aan mensen is gevraagd of ze akkoord zijn met het gebruik van video's en foto's waar zij op staan.

Handig om te weten

De meeste vrijwilligers binnen een perceelteam besteden daar 4 tot 16 uur per week aan, afhankelijk van welke rol je invult in het perceelteam. Bij Land van Ons zijn veel gemotiveerde mensen actief. Een valkuil kan daardoor zijn dat je teveel werk op je neemt. Zorg goed voor jezelf en geef gerust je grenzen aan.

Van de landelijke ontwikkelingen kun je op de hoogte blijven via:

- de digitale nieuwsbrief voor deelnemers 'Landscoop'
- via de ledenvergaderingen van Land van Ons, online en fysiek
- er zijn elk jaar landelijke dagen waarop vrijwilligers elkaar ontmoeten
- via een Signal-groep waarin nieuws tussen vrijwilligers gedeeld wordt

Teamleden kunnen declaraties naar hun perceelcoördinator sturen; overleg wel met haar of hem vóórdat je kosten maakt. Gebruik het declaratieformulier dat je vindt op www.landsvanons.nl/vrijwilligers. Belangrijk: bij aankopen voor het perceel moet de factuur op naam staan van Land van Ons.

Drie of vier keer per jaar ontmoeten de perceelcoördinatoren elkaar fysiek of online. Andere leden van perceelteams zijn ook welkom hierbij.

Iedereen met een vrijwilligersovereenkomst met Land van Ons valt onder de aansprakelijkheidsverzekering van Land van Ons. Als jullie een activiteit organiseren waar ook vrijwilligers zonder overeenkomst bij zijn, dan is een deelnemerslijst belangrijk, want dan zijn deze mensen meeverzekerd.

Tips voor verdieping

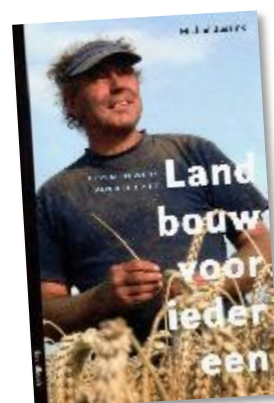
Als je meer wilt leren over biodiversiteit, kijk dan de webinars van Land van Ons terug via onze site. Ook films zoals 'Kiss the ground', 'The biggest little farm' en 'Onder het maaiveld' zijn informatief. Tot slot zijn ook deze drie boeken en rapporten aanraders:

De onderwereld van de tuin
Romke van de Kaa

Groenblauwe dooradering voor natuurinclusieve landbouw en een biodivers platteland
Claire Vos en Paul Opdam

Landbouw voor iedereen
Michiel Bussink

gratis te downloaden

**Land
van
Ons**

Land van Ons Coöperatie U.A.
Galjootstraat 141
1086 VE Amsterdam

www.landvanons.nl